

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2010

Utgiven i Helsingfors den 16 december 2010

Nr 1086—1090

INNEHÅLL

Nr		Sidan
1086	Lag om ändring av 3 § i lagen om skattelättnader för gravt handikappade företagare	3421
1087	Lag om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket	3422
1088	Social- och hälsovårdsministeriets förordning om förskrivning av läkemedel	3424
1089	Statsrådets förordning om utbildning som krävs för rätt att förskriva läkemedel	3437
1090	Statsrådets förordning om ändring av 3 § i statsrådets förordning om verkställighet av sjukförsäkringslagen	3440

Nr 1086

Lag

om ändring av 3 § i lagen om skattelättnader för gravt handikappade företagare

Utfärdad i Helsingfors den 10 december 2010

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skattelättnader för gravt handikappade företagare (1393/1995) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 835/2009, som följer:

----- 3 § ----- tjänst har tagits i eget bruk under 1995—
----- 2012.

Denna lag tillämpas då en vara har levererats eller en tjänst utförts eller en vara eller en -----
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Helsingfors den 10 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Jyrki Katainen*

Nr 1087

L a g

om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

Utfärdad i Helsingfors den 10 december 2010

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 9 § och 32 § 2 mom., sådana de
lyder i lag 301/2006, samt
fogas till lagen nya 7 a och 33 a § som följer:

7 a §

*Temporär rätt att utöva veterinäryrket i
undervisnings- och forskningsuppgifter inom
veterinärmedicin*

Livsmedelssäkerhetsverket kan på ansökan bevilja en person som avses i 5 § temporär rätt att utöva veterinäryrket i undervisnings- och forskningsuppgifter vid ett universitet utan krav på kompletterande studier eller språkkunskaper. Temporär rätt kan beviljas för högst fem år åt gången, begränsad till ett visst specialområde och verksamhetsställe. I fråga om de handlingar som ska bifogas en ansökan om temporär rätt gäller bestämmelserna i 5 a § 1 mom. 1—3 punkten och 3 mom.

För att temporär rätt ska beviljas förutsätts att sökanden är särskilt skicklig och erfaren inom sitt område och att han eller hon i utgångslandet har en gällande obegränsad rätt att utöva veterinäryrket. Den som har fått temporär rätt kan utöva veterinäryrket endast under övervakning och ledning av en ansvarig person som är legitimerad veterinär i Finland, verksam vid samma verksamhetsställe och utsedd av universitetet.

9 §

Användning av beteckningen veterinär

Endast veterinärer som legitimerats med stöd av denna lag och personer som avses i 7 a och 8 § får använda beteckningen veterinär. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas de bestämmelser om användningen av veterinärmedicinska examensbenämningar i Finland som förutsetts i Europeiska unionens lagstiftning.

32 §

Veterinärregister

Uppgifter som ska föras in i registret är

- 1) namn, personbeteckning, identifikationsnummer, legitimationsdatum och information om eventuell specialveterinärexamen i fråga om utövare av veterinäryrket,
- 2) arbetsplats- och kontaktinformation samt verksamhet som självständig yrkesutövare i fråga om utövare av veterinäryrket,
- 3) tid under vilken en veterinärmedicine studerande med stöd av 7 § har rätt att temporärt utöva veterinäryrket,

4) tid under vilken en person med stöd av 7 a § har rätt att temporärt utöva veterinäryrket,

5) tid under vilken en utövare av veterinäryrket med stöd av 8 § temporärt tillhandahåller veterinärtjänster,

6) temporär begränsning eller temporärt förbjudande av rätten att utöva yrket, och

7) tills vidare gällande begränsning eller förbjudande av rätten att utöva yrket.

33 a §

Offentlig informationstjänst

Livsmedelssäkerhetsverket får genom ett allmänt datanät ur veterinärregistret lämna ut uppgifter om namn och identifikationsnummer samt rätt att utöva yrket och begränsning av denna rätt i fråga om en person som utövar veterinäryrket (*offentlig informationstjänst*). I fråga om den som temporärt med

Helsingfors den 10 december 2010

stöd av 7, 7 a eller 8 § utövar veterinäryrket får uppgifter lämnas ut även om den tid då den temporära rätten att utöva yrket gäller.

I den offentliga informationstjänsten får information bara sökas med enkel sökning där sökvillkoret är den registrerades namn eller identifikationsnummer.

Livsmedelssäkerhetsverket ska utplåna uppgifterna i den offentliga informationstjänsten om en person som utövar veterinäryrket omedelbart efter det att personen har frångått rätten att utöva yrket eller när verket har fått information om att yrkesutövaren har avlidit. På bevarande av uppgifter i den offentliga informationstjänsten tillämpas i övrigt vad som i 33 § 1 mom. bestäms om förvaring av uppgifter som införts i veterinärregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President
TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

Nr 1088

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om förskrivning av läkemedel

Utfärdad i Helsingfors den 2 december 2010

I enlighet med social- och hälsovårdsministeriets beslut föreskrivs med stöd av 22 § 3 mom., 23 § 2 mom., 23 b § 3 mom. och 23 d § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), 57 b § 5 mom. om läkemedelslagen (395/1987) samt 12 § 2 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), av dem 23 b § 3 mom. och 23 d § 2 mom. sådana de lyder i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 433/2010, 57 § 5 mom. i läkemedelslagen 80/2003 och 12 § 2 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter 653/2000:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om de grunder som ska beaktas vid förskrivning av läkemedel samt om receptets innehåll och form.

I fråga om förskrivning av veterinärläkemedel föreskrivs särskilt.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *läkemedel* ett preparat eller ämne vars ändamål är att vid invärtes eller utvärtes bruk bota, lindra eller förebygga sjukdomar eller sjukdomssymptom hos människor; som läkemedel betraktas också ett sådant preparat eller ämne för invärtes eller utvärtes bruk som används för att utröna hälsotillståndet eller sjukdomsorsaker eller för att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner hos människor,

2) *läkemedelspreparat* ett läkemedel som tillverkats eller importerats i enlighet med läkemedelslagen (395/1987), är avsett att användas som läkemedel och säljs eller på annat sätt överläts till förbrukning i en säljförpackning,

3) *receptläkemedel* ett läkemedel som får expedieras från apotek endast mot recept,

4) *egenvårdsläkemedel* ett läkemedel som får expedieras från apotek utan recept,

5) *HCI-läkemedel*, huvudsakligen på centrala nervsystemet inverkan läkemedelspreparat

a) som nämns i den förteckning över HCI-läkemedel som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet har fastställt,

b) vilkas huvudsakliga verksamma ämnen nämns i den av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet fastställda förteckningen över sådana läkemedelssubstanser som får expedieras endast mot recept och som i förteckningen i fråga försetts med prefixet Z, ZA, P och PA, eller

c) som i försäljningstillståndet klassificeras som HCI-läkemedel,

6) *alkoholhaltigt läkemedel* ett läkemedel som innehåller mer än 5,0 viktprocent etanol,

7) *ex tempore -beredning* ett egenvårds- eller receptläkemedel som på beställning framställs på apotek,

8) *narkotika* sådan narkotika som avses i narkotikalagen (373/2008),

9) *egentliga narkotika* läkemedel som innehåller ämnen som ingår i förteckningarna I, II och IV i 1961 års allmänna narkotika-konvention samt i förteckningarna I och II i 1971 års konvention angående psykotropiska ämnen,

10) *skriftligt recept* en förskrivning i pappersformat som uppgjorts av en person som har rätt att förskriva läkemedel, mot vilken apoteket expedierar läkemedel till en patient,

11) *elektroniskt recept* en läkemedelsordination som uppgjorts med en databehandlingsanordning av en person med rätt att förskriva läkemedel och som med hjälp av data-nät överförs till receptcentret och på vilken lagen om elektroniska recept (61/2007) tillämpas,

12) *recept som förvaras* på apoteket ett recept som blir kvar på apoteket när läkemedlet expedieras till patienten,

13) *narkotikarecept* en av läkare eller tandläkare på en fastställd narkotikareceptblankett utfärdad förskrivning om expediering av egentlig narkotika från apotek i fråga om vilken receptet förvaras på apoteket,

14) *alkoholrecept* en av läkare eller tandläkare utfärdad förskrivning om expediering av enbart etanol (96 %) eller lindrigt denaturerad etanol från apotek,

15) *telexrecept* ett av läkare eller tandläkare utskrivet recept som sänts till apoteket per telefax,

16) *telefonrecept* ett recept som läkare eller tandläkare meddelat apoteket per telefon,

17) *pro auctore -recept* ett recept genom vilket läkare, tandläkare, optiker eller munhygienist förskriver läkemedel som behövs i samband med sin yrkesutövning,

18) *läkemedelsbeställning* en av ansvarig läkare eller tandläkare utfärdad skriftlig förskrivning om expediering av läkemedel till sjukhus, hälsovårdscentraler, privata verksamhetsenheter som producerar hälso- och sjukvårdstjänster eller socialvårdens verksamhetsenheter; den ansvariga läkaren eller tandläkaren ska ha rätt att självständigt utöva sitt yrke som legitimerad yrkesutbildad per-

son; läkemedelsbeställning är också en av föreståndaren för ett sjukhusapotek eller en läkemedelscentral undertecknad beställning som gäller läkemedel avsedda att användas vid inrättningen i fråga eller för ändamål enligt 62 § i läkemedelslagen (395/1987), samt en beställning undertecknad av en representant för ett rederi eller befälhavaren för ett fartyg som gäller expediering av läkemedel till ett skeppsapotek,

19) *förnyat recept* (repetitio) en av läkare eller tandläkare på ett av apoteket tidigare expedierat recept gjord anteckning, eller ett av en läkare eller tandläkare personligen per telefon givet meddelande, som ger apoteket rätt att på nytt expediera de läkemedel som receptet innehåller,

20) *itererat recept* ett recept som på grundval av en anteckning som av läkemedelsförskrivaren gjort kan expedieras på nytt vid bestämda tider,

21) *läkemedelsutbyte* utbyte av det förskrivna läkemedlet när det expedieras på apoteket enligt 57 b § i läkemedelslagen,

22) *utbytbara läkemedelspreparat* läkemedelspreparat som har samma verksamma substanser och kvantitativa sammansättning i fråga om dem och som är bioekvivalenta och som ingår i den förteckning över utbytbara läkemedelspreparat som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet fastställt.

2 kap.

Rätt att förskriva läkemedel

3 §

Läkares rätt att förskriva läkemedel

Den som är behörig att självständigt utöva läkaryrket har rätt att förskriva läkemedel till människor för medicinskt eller medicinskvetenskapligt ändamål och med pro auctore -recept för sin yrkesutövning.

Läkare som genomgår tilläggsutbildning för allmänpraktiserande läkare har rätt att förskriva läkemedel enligt 1 mom. Han eller hon har emellertid inte rätt att skaffa läkemedel mot pro auctore -recept.

En medicine studerande som tillfälligt är verksam i läkaruppgifter har rätt att förskriva

läkemedel endast till de patienter som han eller hon därvid sköter.

4 §

Tandläkares rätt att förskriva läkemedel

Den som är behörig att självständigt utöva tandläkaryrket har rätt att förskriva läkemedel till människor för odontologiskt eller odontologivetenskapligt ändamål och med pro auctore -recept för sin yrkesutövning.

En tandläkare som efter grundutbildning fullgör praktisk tjänstgöring har rätt att förskriva läkemedel enligt 1 mom. Han eller hon har emellertid inte rätt att skaffa läkemedel mot pro auctore -recept.

En odontologie studerande som tillfälligt är verksam i tandläkaruppgifter har rätt att förskriva läkemedel endast till de patienter som han eller hon därvid sköter.

En tandläkare har rätt att förskriva läkemedelspreparat som hör till egentliga narkotika högst tio doseringsenheter på samma gång.

Huvudsakligen på centrala nervsystemet inverkande läkemedel har annan än en specialt tandläkare rätt att förskriva högst minsta förpackning som kräver försäljningstillstånd.

5 §

Begränsad förskrivningsrätt

Legitimerad sjukskötare eller hälsovårdare och barnmorska som är legitimerad som eller berättigad att verka som sjukskötare och som har fått ett skriftligt förordnande enligt 23 b § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, har rätt att från apotek förskriva läkemedel i enlighet med det skriftliga förordnandet. De läkemedel, sjukdomstillstånd och begränsningar av förskrivningsrätten som omfattas av begränsad förskrivningsrätt definieras i *bilaga 1*. Ett formulär för det skriftliga förordnandet finns i *bilaga 4*. Begränsningar som gäller inledande eller fortsättande av läkemedelsbehandling beror vanligtvis på barnets ålder.

Sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska förskriver läkemedel på basis av det verkliga ämnet, styrkan och läkemedelsformen.

6 §

Optikers rätt att förskriva läkemedel

Optiker har rätt att med pro auctore -recept från apotek förskriva i bilaga 2 nämnda läkemedel de läkemedel som de behöver för verksamheten vid sin mottagning.

En optiker har inte rätt att förskriva läkemedel till patienter.

7 §

Munhygienists rätt att förskriva läkemedel

En munhygienist som är självständig yrkesutövare kan från apotek med pro auctore -recept förskriva i bilaga 3 nämnda läkemedel som de behöver för sin yrkesutövning.

En munhygienist har inte rätt att förskriva läkemedel till patienter.

3 kap.

Förskrivning av läkemedel

8 §

Överenskommelse om behandling med läkemedel i samförstånd med patienten

Överenskommelse om behandling med läkemedel ska ingås i samförstånd med patienten. Läkemedelsförskrivaren ska ge patienten tillräcklig information om läkemedlets ändamål och användning.

9 §

Samarbete mellan läkemedelsförskrivare och apotek

En läkemedelsförskrivare ska vid behov samarbeta med den farmaceutiska personalen på de apotek som förskrivarens patienter i allmänhet använder för att patienterna ska få rådgivning om läkemedlen och för att främja en trygg, effektiv och ekonomisk läkemedelsbehandling.

10 §

Förskrivning av läkemedel

En läkemedelsförskrivare får förskriva läkemedel bara till den vars behov av mediciner

nering han eller hon försäkrat sig om genom egen undersökning eller på något annat tillförlitligt sätt. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid hur nödvändig medicineringen är och vid det förskrivna läkemedlets effekt, trygghet och pris.

Läkemedelsförskrivaren ska iaktta de begränsningar som försäljningstillståndet medför eller som behörig myndighet i övrigt fastställt. Läkemedelsförskrivaren ska också beakta eventuella användningsrekommendationer.

Förskrivning och förnyande av recept förutsätter att läkemedelsförskrivaren personligen har undersökt patienten inom det senaste året. Personlig undersökning behövs dock inte om läkaren eller tandläkaren på basis av journalhandlingar eller andra uppgifter tillförlitligt kan försäkra sig om behovet av läkemedelsbehandling. Sjukskötare, hälsovårdare eller barnmorska kan förskriva ett recept endast utifrån ett behov av läkemedel som konstaterats på en mottagning.

Läkemedelspreparaten ska förskrivas i mängder som motsvarar saluförda förpackningsstorlekar. Om det finns särskilda terapeutiska grunder kan läkemedel undantagsvis förskrivas i en mängd som avviker från standardförpackningen. Behandling med ett läkemedel som är avsett för långvarig medicinering ska i mån av möjlighet påbörjas med en liten begynnelseförpackning och när läkemedlet visat sig vara lämpligt kan det förskrivas i en ekonomiförpackning. Giltighetstiden för ett recept kan begränsas med den särskilda anteckningen "per usum ad".

11 §

Förskrivning av läkemedel som kan missbrukas

Vid förskrivning av ett läkemedel som kan missbrukas ska särskild omsorg och försiktighet iakttas.

Läkemedelsförskrivaren ska, om möjligt, följa upp den verkliga användningen av läkemedlet för att förhindra att läkemedelsberoende uppkommer. Vården av en patient med läkemedelsberoende ska i mån av möjlighet koncentreras till en läkare.

En patient får inte vid det första besöket på mottagningen ordinerars läkemedel som kan missbrukas, om inte läkemedelsförskrivaren konstaterar att medicineringen är absolut nödvändig. Läkemedelsförskrivning av förstahjälpskaraktär ska begränsas till små doser för att förhindra missbruk.

12 §

Skriftligt recept

Blanketter enligt formulär som Folkpensionsanstalten fastställt för ändamålet ska användas vid förskrivningen, om det inte finns grundad anledning till något annat förfarande.

Ett recept ska skrivas ut för hand med tydlig handstil, med skrivmaskin eller med hjälp av ett automatiskt databehandlingssystem. Receptet får innehålla bara sådana anteckningar, förkortningar eller korrigeringar som inte kan ge upphov till felaktiga tolkningar. Korrigeringar i receptet ska bekräftas med namnteckning, namnförtydligande och datum. Om de fält som är reserverade för expedieringsanteckningar är fyllda får receptet inte förnyas utan då ska ett nytt recept skrivas ut.

Blanketter med läkemedlets namn färdigt tryckt eller stämplat får inte användas för förskrivning av läkemedel. Receptblanketter får inte undertecknas eller stämplas på förhand. Blanketter och stämplat ska förvaras så att de inte kan råka i händerna på obehöriga.

13 §

Uppgifter som ska antecknas på ett skriftligt recept

Ett skriftligt recept ska innehålla följande uppgifter:

1) patientens namn, födelsedatum eller personbeteckning, för patienter under 12 år ska vikten anges,

2) den verksamma läkemedelssubstansens eller de verksamma läkemedelssubstansernas namn eller läkemedelspreparatets handelsnamn, läkemedelsform, styrka, läkemedlets mängd eller behandlingstiden med siffror eller bokstäver eller på båda sätten, en eventu-

ell anteckning som förbjuder läkemedelsutbyte samt sammansättningen och mängden av apotekstillverkat läkemedel,

3) doseringsanvisning, bruksanvisning och typ av medicinering dvs. om läkemedlet ska användas vid behov eller regelbundet, samt läkemedlets användningsändamål, om det inte finns grundad anledning att utelämna det, samt

4) ort och datum, läkemedelsförskrivarens egenhändiga underskrift, identifikationskod samt lärdomsgrad och vid behov specialitet. När läkare och tandläkare använder namnstämpel ska identifieringskoden samt information om lärdomsgraden och specialiteten inkluderas i namnstämpeln.

Medicine och odontologie studerande ska på receptet utöver lärdomsgrad anteckna den tjänst, befattning eller uppgift som de sköter och verksamhetsställe. Sjukvårdare, hälsovårdare och barnmorska ska på receptet utöver lärdomsgrad anteckna den tjänst, befattning eller uppgift som de sköter och verksamhetsställe.

Ett recept ska förses med anteckningen "Sic", om läkemedelsförskrivaren överskrider den dosering som angivits i den godkända produktprofilen eller om en dos av en ex tempore -beredning överskrider den dosering som anges för ett läkemedelspreparat med motsvarande sammansättning som har försäljningstillstånd eller någon annan maximal dosering som anges i en känd källskrift.

Vid förskrivning av endast ett läkemedel dras ett streck över den, för ett annat läkemedel reserverade, tomma delen av den fastställda receptblanketten.

14 §

Telefaxrecept

En läkemedelsförskrivare kan sända en läkemedelsförskrivning som är uppgjord på en av Folkpensionsanstalten fastställd blankett enligt 12 och 13 § per telefax till apoteket. Telefaxrecept ska användas endast i särskilda fall. Ett telefaxrecept får förnyas och itereras.

Med telefaxrecept får inte förskrivas läkemedel som förutsätter recept som förvaras på apoteket. HCI-läkemedel får ordinerar per telefax högst den minsta förpackningen.

Sjukvårdare, hälsovårdare och barnmorska får inte sända läkemedelsförskrivning per telefax.

15 §

Telefonrecept

Läkemedelsförskrivaren kan förskriva ett recept personligen per telefon till det apotek som expedierar läkemedlet, om det finns grundad anledning till det. När ett telefonrecept meddelas ska det som föreskrivs om förskrivning av läkemedel och undersökning av patienten iakttas. Ett telefonrecept ska innehålla samma uppgifter som ett skriftligt recept.

Recept som förutsätter att receptet förvaras på apoteket får inte förskrivas per telefon. HCI-läkemedel får ordinerar per telefon högst den minsta förpackningen.

Sjukvårdare, hälsovårdare och barnmorska får inte meddela telefonrecept.

16 §

Giltighetstid för recept

Ett recept gäller ett år från den dag receptet förskrivits eller förnyats, om inte läkemedelsförskrivaren har begränsat giltighetstiden för föreskriften så som avses i 10 § 4 mom.

17 §

Läkemedelsutbyte

En läkemedelsförskrivare ska tala om för patienten att ett utbytbar läkemedelspreparat kan bytas ut mot ett motsvarande förmånligare preparat på apoteket. Om läkemedelsförskrivaren förbjuder utbyte ska motiveringen till förbudet delges patienten.

Förbud mot utbyte av ett läkemedelspreparat antecknas i det fält på receptet som är reserverat för läkemedelspreparatet och anvisningarna. Utbytet förbjuds med anteckningen "får ej bytas ut". Orsaken till förbudet antecknas inte på receptet. Anteckningen får inte göras med hjälp av stämpel och programmet för läkemedelsförskrivning får inte automatiskt lägga till eller föreslå förbud i recept. Om läkemedelsförskrivaren vill ordi-

nera läkemedelspreparat av en särskild försäljningstillståndsinnehavare ska på receptet antecknas läkemedelspreparatets namn, namnet på försäljningstillståndsinnehavaren och anteckningen "får ej bytas ut".

18 §

Iterering av recept

En läkemedelsförskrivare kan begränsa uttagningen av läkemedlet till bestämda intervaller genom iterering, dvs. genom att förskriva att receptet får expedieras på nytt. För iteration antecknas på receptet "iter semel" (expedieras på nytt en gång), "iter bis" (expedieras på nytt två gånger) eller "iter ter" (expedieras på nytt tre gånger).

På ett itererat recept kan den tidigaste tidpunkten för ny expediering antecknas genom att läkemedelsförskrivaren bestämmer det minsta intervallet i dagar, veckor eller månader från föregående expediering. Ett itererat recept får inte expedieras på nytt när det förflutit över ett år från förskrivningen.

Följande recept kan inte itereras:

- 1) recept som redan en gång expedierats eller förnyats,
- 2) recept som förvaras på apoteket,
- 3) pro auctore -recept, och
- 4) telefonrecept.

19 §

Förnyat recept

En läkemedelsförskrivare kan förnya ett expedierat recept på samma fastställda blankett högst tre gånger, om inte förnyande har förbjudits med anteckningen "ne rep". Det förnyade preparatets namn och mängd ska antecknas i fältet för anteckningar om förnyande. Anteckningarna ska omfatta uppgifterna i 13 § 1 mom. 4 punkten och 2 mom.

Ett enligt 17 § antecknat förbud mot läkemedelsutbyte på receptet gäller inte det förnyade receptet. Om läkemedelsförskrivaren vill förbjuda läkemedelsutbyte vid expediering av det förnyade receptet ska detta noteras genom att anteckningen "får ej bytas ut" görs i fältet för anteckningar om förnyande.

Om läkemedlets mängd eller dosering änd-

ras, ska detta antecknas både på receptblankettens framsida och i fältet för anteckningar om förnyande. Ändringarna ska styrkas med namnteckning, namnförtydligande och datum. Om anteckningarna om förnyande kan leda till missförstånd, ska ett nytt recept skrivas ut i stället för ett förnyande.

Följande recept kan inte förnyas:

- 1) itererat recept,
- 2) recept som förvaras på apoteket, och
- 3) telefonrecept.

Sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska får inte förnya recept per telefon.

20 §

Förskrivning av egentliga narkotika

En läkemedelsförskrivare får förskriva egentliga narkotika till en patient eller pro auctore -recept endast med en fastställd narkotikareceptblankett eller till en patient med ett elektroniskt recept.

Narkotika som ingår i förteckning IV i 1961 års allmänna narkotikakonvention och i förteckning I i konventionen angående psykotropiska ämnen får inte förskrivas.

Trots bestämmelserna i 2 mom. får en läkemedelsförskrivare förskriva även sådana narkotika som ingår i förteckning IV i 1961 års allmänna narkotikakonvention och i förteckning I i konventionen angående psykotropiska ämnen som sådana preparat som kräver specialtillstånd, om det finns särskilda terapeutiska grunder för det.

Narkotikareceptblanketterna ska förvaras i låst utrymme på varje arbetsenhet. På verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården respektive socialvården ska för varje arbetsenhet antecknas receptblankettens nummer, patientens namn och personbeteckning samt läkemedelsförskrivarens namn.

21 §

Förskrivning av läkemedel som kräver recept som förvaras på apoteket

Läkemedel kan förskrivas endast med ett separat recept som förvaras på apoteket

- 1) om det till läkemedelspreparatets försäljningstillstånd har fogats ett villkor om recept som förvaras på apoteket, eller

2) om läkemedelspreparatets huvudsakliga verksamma ämnen nämns i den av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet fastställda förteckningen över de läkemedelssubstanser som får expedieras endast mot recept och som försetts med prefixet ZA eller PA.

Recept som förvaras på apoteket ska göras upp på en receptblankett enligt formulär som Folkpensionsanstalten fastställt. Receptet får inte förnyas, itereras, förskrivas per telefax eller telefon och på samma blankett får inte heller förskrivas andra läkemedelspreparat.

Recept som förvaras på apoteket kan göras upp för patienten även genom elektroniskt recept.

22 §

Förskrivning av alkohol och alkoholhaltiga läkemedel

Läkare har rätt att förskriva etanol 96 % och lindrigt denaturerad etanol med pro auctore -recept som förvaras på apoteket för sin yrkesutövning för medicinskt eller medicinsk-vetenskapligt ändamål med följande begränsningar:

1) etanol (96 %) högst 4 000 milliliter per kalenderår; receptet ska skrivas ut så att mängden inte motsvarar mera än originalflaskor på 500 milliliter; etanol (96 %) ska i mån av möjlighet ersättas med lindrigt denaturerad etanol 9 och 12,

2) andra läkemedel får inte förskrivas på samma recept.

Tandläkare har rätt att förskriva alkohol för sin yrkesutövning för odontologiskt och odontologivetenskapligt ändamål med de begränsningar som anges i 1 mom.

Läkare har rätt att förskriva utspädningar av lindrigt denaturerad etanol till en patient för utvärtes bruk.

Läkare har rätt att förskriva alkoholbase-erade läkemedel till patienter. Läkemedel som förskrivas för invärtes bruk får innehålla högst 20 viktprocent (m/m) etanol, på villkor att det huvudsakliga verksamma ämnet i blandningen är något annat än etanol. Om det är nödvändigt att använda mera än 20 viktprocent etanol för lösning av de verksamma ämnena eller för hållbarhetens skull, kan den nämnda andelen överskridas så mycket som är nödvändigt.

23 §

Förskrivning av preparat som kräver specialtillstånd

Förskrivning av i 21 f § i läkemedelslagen avsedda preparat som kräver specialtillstånd förutsätter att det inte för vården av patienten finns annan vård att tillgå eller att önskat resultat inte kan uppnås med vård av detta slag.

Vid förskrivning av läkemedel som kräver specialtillstånd ska läkemedelsförskrivaren utöver receptet även lämna en redogörelse för de särskilda medicinska orsaker på grund av vilka preparatet som kräver specialtillstånd behövs. Om preparatet som kräver specialtillstånd ska användas endast på ett sjukhus, på en hälsovårdscentral eller vid en privat verksamhetsenhet som producerar hälso- och sjukvårdstjänster, behöver patienten inte namnges.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

24 §

Anteckningar i journalhandlingar och särskild bokföring

En läkemedelsförskrivare ska anteckna alla recept som han eller hon förskrivit och förnyat i journalhandlingarna så att av anteckningen framgår

- 1) receptets utskriftsdatum,
- 2) läkemedelspreparatets handelsnamn eller läkemedelssubstansen eller läkemedels-substanserna och styrka,
- 3) förpackningsstorlek,
- 4) eventuell iteration,
- 5) användningsändamål och bruksanvisning samt
- 6) orsaken till förbudet om läkemedelsförskrivaren har förbjudit läkemedelsutbyte.

Läkemedelsförskrivaren ska separat föra bok över narkotikarecept, alkoholrecept och pro auctore -recept. I bokföringen antecknas samma uppgifter som på receptet. Därtill ska för de recept som skrivits ut på patientens namn antecknas diagnos, åtgärder och behandling.

På basis av journalhandlingarna och bokföringen ska en redogörelse för förskrivningen av läkemedel på begäran ges Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket.

25 §

Säkerställande av patientsäkerheten

Vid verksamhetsenheten ska finnas ett system för uppföljning av recept samt för rapportering och hantering av avvikelser i medicineringen.

Sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska samt medicine studerande ska ha möjlighet att konsultera läkare med rätt att självständigt utöva yrket och odontologie studerande att konsultera tandläkare med rätt att självständigt utöva yrket i frågor som anknyter till förskrivning av läkemedel. Om en patient som kommer till skötare mottagning behöver läkemedelsbehandling som sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska inte får förskriva eller om patientens läkemedelsbehandling förutsätter bedömning av en läkare, ska man se till att patienten får komma till läkarmottagning inom skälig tid.

Helsingfors den 2 december 2010

Social- och hälsovårdsminister *Juha Rehula*

Sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska samt medicine och odontologie studerande ska då de förskriver läkemedel följa patientens skriftliga vårdplan och på nationella vårdrekommendationer baserade vårdrekommendationer vid verksamhetsenheten.

26 §

Elektroniskt recept

När ett elektroniskt recept görs upp ska bestämmelserna i lagen om elektroniska recept och i förordning (485/2008) och dessutom i tillämpliga delar bestämmelserna i denna förordning följas.

Bestämmelserna i 19 § i denna förordning tillämpas inte på elektroniska recept.

27 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Genom denna förordning upphävs social- och hälsovårdsministeriets förordning av den 6 augusti 2003 om förskrivning av läkemedel (726/2003).

Regeringsråd Päivi Kaartamo

Läkemedel som kan förskrivas av sjukskötare, hälsovårdare och barnmorska**Inledande av medicinering**

	<i>Läkemedel</i>	<i>Sjukdomstillstånd</i>	<i>Avgränsning</i>
N01BB20	Lidokain-prilokain plåster och kräm	ytbedövning av hud	
J07BB	Influensavaccin	förebyggande av smittsam sjukdom	*
J07BC	Vaccin mot hepatit	förebyggande av smittsam sjukdom	*
J07BK	Vaccin mot vattkoppor	förebyggande av smittsam sjukdom	*
J01CE02	Fenoximetylpenicillin	behandling av svalginflammation som konstaterats genom svalgodling eller StrepA-snabbtest	*
J01DB01	Cefalexin	behandling av svalginflammation som konstaterats genom svalgodling eller StrA-snabbtest, då patienten har penicillinallergi	*
J01CA08	Pivmecillinamhydroklorid	akut, okomplicerad nedre urinvägsinfektion hos personer som är friska i övrigt	För icke gravida kvinnor Inte för män *
J01EA01	Trimetoprim	akut, okomplicerad nedre urinvägsinfektion hos personer som är friska i övrigt	För icke gravida kvinnor Inte för män *
S01AA01	Kloramfenikol ögondroppar och ögonsalva	varig bindhinneinflammation	
S01AA13	Fucidinsyra ögondroppar	varig bindhinneinflammation	
G03A G02BA03 G02BB01	Hormonella preventivpreparat	förhindrande av graviditet	för kvinnor under 35 år *
	Egenvårdsläkemedel	i enlighet med indikationerna för läkemedelspreparatet	

* Inte för barn under 12 år

Fortsatt medicinering i enlighet vårdplanen

	<i>Läkemedel</i>	<i>Sjukdomstillstånd</i>	<i>Avgränsning</i>
C03	Diuretika	behandling av hypertoni	*
C07	Beta-blockerare	behandling av hypertoni	*
C09A C09BA	ACE-hämmare	behandling av hypertoni	*
A10BA02	Metformin	behandling av typ 2-diabetes	*
A10BB	Sulfonylureider	behandling av typ 2-diabetes	*
B01AA03	Warfarin	behandling av kronisk hjärtarytmia	inte för patienten med konstgjord hjärtklaff *
C10AA	HMG-CoA-reduktashämmare (statiner)	behandling av dyslipidemi	inte för ärftlig dyslipidemi *
R03BA01	Beklometason	behandling av astma	*
R03BA02	Budesonid	behandling av astma	*
R03BA05	Flutikason	behandling av astma	*
R03AC02	Salbutamol	behandling av astma	*
R03AC03	Terbutalin	behandling av astma	*
	Bassalva	långvarig behandling av hudsjukdom	
G03A G02BA03 G02BB01	Hormonella preventivpreparat	förhindrande av graviditet	för kvinnor under 35 år *
	Egenvårdsläkemedel	i enlighet med indikationerna för läkemedelspreparatet	

* Inte för barn under 12 år

Läkemedel som en optiker kan skaffa för sin mottagning

	<i>Läkemedel</i>	<i>Användningsändamål</i>	<i>Avgränsning</i>
S01HA02	Oxibuprokainhydroklorid	bedövning av ögats främre yta	
S01FA04 S01FA06 S01FB01	Mydriatika med korttidseffekt	utvidgning av pupillen	

Läkemedel som en munhygienist kan skaffa för sin yrkesutövning

	<i>Läkemedel</i>	<i>Användningsändamål</i>	<i>Avgränsning</i>
N01BB02	Lidokain	ytbedövning av munnenes slemhinnor	
N01BB20	Lidokain -prilokain gel	rengöring av tandköttsfickor	
A01AA03	Olafur	fluorering av tänder	
A01AA01	Natriumfluorid	fluorering av tänder	

Formulär för det förordnande som ska användas vid begränsad förskrivningsrätt

Då sjukskötare, hälsovårdare eller barnmorska ges rätt att förskriva läkemedel, ska det skriftliga förordnandet innehålla åtminstone följande uppgifter:

- registernummer enligt 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården
- identifieringsuppgifter; släktnamn och förnamn
- uppgifter som gäller arbetsgivaren; kommun/samkommun för folkhälsoarbetet; adress, telefonnummer, e-postadress till hälsovårdscentralen eller sjukvårdsdistriktet
- sjukskötarens, hälsovårdarens eller barnmorskans befattningsbeskrivning enligt vilken han eller hon är berättigad att förskriva läkemedel
- förteckning över de läkemedel som personen är berättigad att förskriva från apotek
- villkor eller förutsättningar som anknyter till läkemedelsförskrivning: omständigheter, eventuella uppgifter som gäller verksamhetsställen
- försäkran om att i verksamheten iaktta anvisningar och nationella vårdrekommendationer
- underskrift av den person som får förordnandet
- arbetsgivarens försäkran och underskrift (datum, ställning)

Nr 1089

Statsrådets förordning om utbildning som krävs för rätt att förskriva läkemedel

Utfärdad i Helsingfors den 2 december 2010

I enlighet med statsrådets beslut, fattat efter föredragning från social- och hälsovårdsministeriet, föreskrivs med stöd av 14 § 3 mom., 23 b § 1 och 3 mom. och 23 d § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), sådana de lyder i lag 433/2010:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om den utbildning enligt 14 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) som krävs för specialistkompetens och om målen för utbildningen, om den tilläggsutbildning och praktiska erfarenhet enligt 23 b § som krävs för en begränsad förskrivningsrätt samt om den tilläggsutbildning som avses i 23 d §.

2 §

Förutsättningar för förskrivningsrätt

För att få den identifikationskod som avses i 22 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska legitimerade sjukskötare samt hälsovårdare och barnmorskor som har fått rätt att utöva sjuksköтарыket ha den praktiska erfarenhet och det kunnande som begränsad förskrivningsrätt förutsätter.

För att få den identifikationskod som avses i 22 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska legitimerade optiker och legitimerade munhygienister ha

den yrkesskicklighet och det kunnande som behövs.

Kunnande visas med ett intyg från en högskola. Utbildningens innehåll och inlärningsmål ska framgå av intyget eller av en sådan beskrivning av som fogats till intyget.

Det kunnande som nämns i 1 och 2 mom. kan förvärfvas genom en utbildning som leder till examen eller genom annan utbildning.

2 kap.

Specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt

3 §

Mål för utbildningen

Den utbildning som krävs för specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt ger sjukskötare samt hälsovårdare och barnmorskor som har fått rätt att utöva sjuksköтарыket färdigheter att från apotek till de patienter som de vårdar förskriva de läkemedel som används i vården, att följa och bedöma effekten av vården samt att vid förskrivningen iaktta bestämmelserna om förskrivning av läkemedel, kraven på patientsäkerhet och de allmänt godtagna vårdrutinerna. Dessutom ska utbildningen ge färdigheter att samarbeta multiprofessionellt samt att bedöma och utveckla yrkeskunnandet och praxisen vid förskrivning av läkemedel.

4 §

Innehållet i utbildningen

Specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt förutsätter högskolestudier som omfattar 45 studiepoäng, bestående av studiehelheterna i sjukdomslära, klinisk medicin, klinisk vård, farmakologi och receptlära så att omfattningen av studierna i sjukdomslära, klinisk medicin, farmakologi och receptlära är minst 20 studiepoäng. Yrkehögskolorna och universiteten samarbetar i planeringen av och den praktiska organisationen av utbildningen.

De teoretiska studierna ska stödas av praktiska studier som genomförs vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården. En legitimerad läkare med rätt att självständigt utöva läkaryrket ska ge handledning för studier inom ramen för arbete och också ansvara för den direkta handledningen av studerandena och delta i bedömningen av yrkesprov i arbetslivet. Yrkehögskolan och verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården ska skriftligen avtala om handledningen. Avtalet ska innehålla information om den läkare som ger handledning för studier inom ramen för arbete samt om läkarens uppgifter.

5 §

Säkerställande av kunskan

Det kunnande som krävs för att få specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt påvisas genom yrkesprov. Till yrkesprovet hör ett riksomfattande skriftligt prov och ett yrkesprov som genomförs i arbetet.

Yrkehögskolorna och universiteten samarbetar i säkerställande av det kunnande som krävs för begränsad förskrivningsrätt.

6 §

Behörighet för utbildningen

Till utbildning som ger specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt kan antas legitimerade sjukskötare samt hälsovårdare och barnmorskor som har fått rätt att utöva sjukskötaryrket.

De som antas till utbildningen ska under de senaste fem åren ha minst tre års praktisk erfarenhet inom det uppgiftsområde inom vilket de kommer att förskriva läkemedel.

7 §

Intyg

Högskolorna ger de studerande intyg över genomgången utbildning. I intyget antecknas utbildningens omfattning, studiehelheter och yrkesprov som gäller dem, uppgifter om den läkare som handlett de praktiska studier som ingår i utbildningen samt uppgift om att utbildningen är den i 14 § 3 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården avsedda utbildning som krävs för specialistkompetens för begränsad förskrivningsrätt.

3 kap.

Tilläggsutbildning för optiker och munhygienister

8 §

Tilläggsutbildning för optiker

För att kunna skaffa de läkemedelspreparat som är receptbelagda och som används i yrkesutövningen ska legitimerade optiker vid yrkehögskola genomgå den tilläggsutbildning som krävs för förskrivningsrätt. Intyg över genomgången tilläggsutbildning får ges av en yrkehögskola där det är möjligt att avlägga examen i optometri. Tilläggsutbildningen omfattar minst 2,5 studiepoäng för dem som avlagt examen i optometri och minst 4 studiepoäng för dem som avlagt optikerexamen.

9 §

Tilläggsutbildning för munhygienister

För att kunna skaffa de läkemedelspreparat som är receptbelagda och som används i yrkesutövningen ska legitimerade munhygienister vid yrkehögskola genomgå en tilläggsutbildning omfattande minst 3 studiepoäng i säker användning av bedövningsmedel

och fluorpreparat. Intyg över genomgången utbildning får ges av en yrkeshögskola där det är möjligt att avlägga munhygienistexamen.

4 kap.

Bedömning och utvecklande av utbildningen

10 §

Sakkunniggrupp

Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter en sakkunniggrupp med uppgift att stöda säkerställandet av det kunnande som utbildningen ger samt bedömningen och utvecklandet av utbildningen. I sakkunniggruppen ska

Helsingfors den 2 december 2010

det finnas representanter för hälso- och sjukvårds- samt utbildningsmyndigheterna, de högskolor som ger utbildning enligt denna förordning, hälso- och sjukvårdssystemet samt andra sakkunnigorgan.

5 kap.

Ikraftträdande

11 §

Ikraftträdandebestämmelse

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna förordning får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Regeringsråd Päivi Kaartamo

Nr 1090

Statsrådets förordning**om ändring av 3 § i statsrådets förordning om verkställighet av sjukförsäkringslagen**

Utfärdad i Helsingfors den 2 december 2010

I enlighet med statsrådets beslut, fattat efter föredragning från social- och hälsovårdsministeriet, ändras i statsrådets förordning om verkställighet av sjukförsäkringslagen (1335/2004) 3 § som följer:

3 §

Efterundersökning

Vid en efterundersökning som avses i 9 kap. 8 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen ska det göras de undersökningar som behövs för klarläggande av moderns hälsotillstånd och

påvisande av eventuella förlossningsskador. Den som utför undersökningen ska också försöka se till att modern anvisas lämplig vård om sjukdomstillstånd eller förlossningsskada konstateras vid undersökningen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Helsingfors den 2 december 2010

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Regeringsråd Päivi Kaartamo